

Regionális Politikai Kerekasztal
*“Kollektív fellépés a minőségi alapanyagokra
épülő közétkeztetésért”*

2020. 02. 04
Budapest,

TERMELŐK

Közétkeztetés

**Szociális
gazdaság**

Jogszabályok, útmutatók / Zöld-, és Szociális közbeszerzés EU

Az Európai Unió a **környezetvédelmi és társadalmi célok** megvalósítása érdekében a közbeszerzési szabályokat módosította.

2014/23/ és 2014/24 EU irányelvek támasztják alá azt, hogy a közétkeztetési közbeszerzés során környezetvédelmi vonatkozású koncesszióteljesítési feltételek között szerepelhet a **hulladékminimalizálás vagy az erőforrás-hatékonyság** is. Az előzetesen közzétett odaítélési szempont olyan tényezőkre is támaszkodhatnak, amelyek nem tisztán gazdasági jellegűek. Lehetővé kell tenni, hogy az **odaítélési szempontok környezetvédelmi, társadalmi vagy innovációval kapcsolatos szempontokat is tartalmazzanak**. Az ajánlatkérőknek csökkenő fontosságú sorrendben kell feltüntetniük az odaítélési szempontokat.

- Európai Unió, (2011) **Szociális beszerzés**, Útmutató a szociális szempontok figyelembevételéhez a közbeszerzések során https://www.kozbeszerzes.hu/data/filer_public/0a/bc/0abcdb64-4cf3-42f8-90c9-63c3e88580ef/buying_social_hu.pdf
- Európai Unió, (2016) **Zöld közbeszerzés**, Kézikönyv a környezetbarát közbeszerzésről, 3. kiadás https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/handbook_hu.pdf
- Az Európai Bizottság **2019-ben új, önkéntes GPP-(zöld közbeszerzés) kritériumokat** tett közzé az élelmiszerek, vendéglátó-ipari szolgáltatások és automaták vonatkozásában. Ennek segítségével jelentősen csökkenthető a beszerzési terület környezeti hatása. A GPP-kritérium néhány fő célkitűzése a következő:
 - **Az ökológiai termékek** részarányának növelése;
 - a veszélyeztetett halak és tengeri termékek fogyasztásának elkerülése;
 - a **növényi ételféleségek** növekvő kínálatának előmozdítása;
 - az **élelmiszer-pazarlás elkerülése** és a hulladékgazdálkodás javítása;
 - az **egyszer használatos eszközök, cikkek használatának elkerülése**;
 - az energiafogyasztás csökkentése a konyhában és az automatában;
 - a konyhai **vízfogyasztás** csökkentése.

[https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/190927_EU_GPP_criteria_for_food_and_catering_services_SWD_\(2019\)_36_6_final.pdf](https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/190927_EU_GPP_criteria_for_food_and_catering_services_SWD_(2019)_36_6_final.pdf)

https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/toolkit/food_GPP_product_sheet.pdf

„Kezdeményezés a szociális vállalkozásért”, EB COM (2011) 0682. az alábbi megállapítások mentén tette:

- Az egységes piacnak újfajta, **inkluzív növekedésre** van szüksége, amely a **foglalkoztatást** szolgálja.
- **Növekvő igény** van arra, hogy az **európai polgárok** a munkájuk, **fogyasztásuk**, megtakarításaik és befektetéseik **„etikusabb”, „szociálisabb” visszacsatolással** hasznosuljanak, valósuljanak meg.
- A szociális gazdaság és a szociális innováció mind a **területi kohézió**, mind a **társadalmi problémák újszerű megoldása**, különösen a **szegénység** és a **kirekesztés** elleni küzdelem tekintetében.
- Ezen vállalkozások **újszerű megoldásokat** kell kínálnanak korunk **gazdasági, szociális és** esetenként **környezetvédelmi kihívásaira**, azáltal, hogy például tartós és igen kevésbé áttelepíthető **munkahelyeket** teremtenek, előmozdítják a társadalmi **befogadást**, javítják a **szociális ellátást**, **növelik a területi kohéziót.**

REL

Az 1305/2013/EU (EMVA) támogatási rendelet :

- együttműködés,
- a **helyi gazdasági** fejlesztés, valamint
- a termelők, feldolgozók és a fogyasztók közötti **szoros földrajzi és**
- **szoros társadalmi kapcsolatok** iránt **elkötelezett,**
- **korlátozott számú** gazdasági szereplő által alkotott ellátási lánc;
(KÖZVETLEN és EGY KÖZTES SZEREPLŐ)

<https://www.smartchain-platform.eu/hu/innovationhubs/hungary-hu>

<https://www.smartchain-h2020.eu/>

SZAKPOLITIKÁK

- MILAN URBAN FOOD POLICY PACTUM (MUFPP) www.milanurbanfoodpolicypact.org/
<https://urbanrurallinkages.wordpress.com/>
<http://www.fao.org/urban-food-actions>
- ENSZ 2016 – 2025 Élelmezés évtizede.
- Családi Gazdaságok Nemzetközi Évtizede

Arizóna, Nemzeti Iskolai Farm Hálózat

3 fő elemből állnak;

- változtatások az **élelmiszer-beszerzési** gyakorlatokban
- **iskolakert fejlesztés,**
- **oktatási** gyakorlatok az iskolákban (*tanuló, pedagógus, konyhai dolgozók*).

Pár bevált programelem:

- **Íz oktatás** – ízek a **kertből**; **főzési bemutatók** és programok, helyi falatok uzsonnára.
- **Faliújság** készítés, amin ünnepelheti a közösség a **diákséfeket és receptjeiket**.
- **Találkozz a Termelővel!** – **Gazdaság látogatások**, illetve **hívja meg az iskola a gazdákat** az iskolába, nézzenek a tanulók **videókat** a helyi farmerekről és gazdaságukról.

<https://cms.azed.gov/home/GetDocumentFile?id=57c87e01aadebe1010cd57cd>

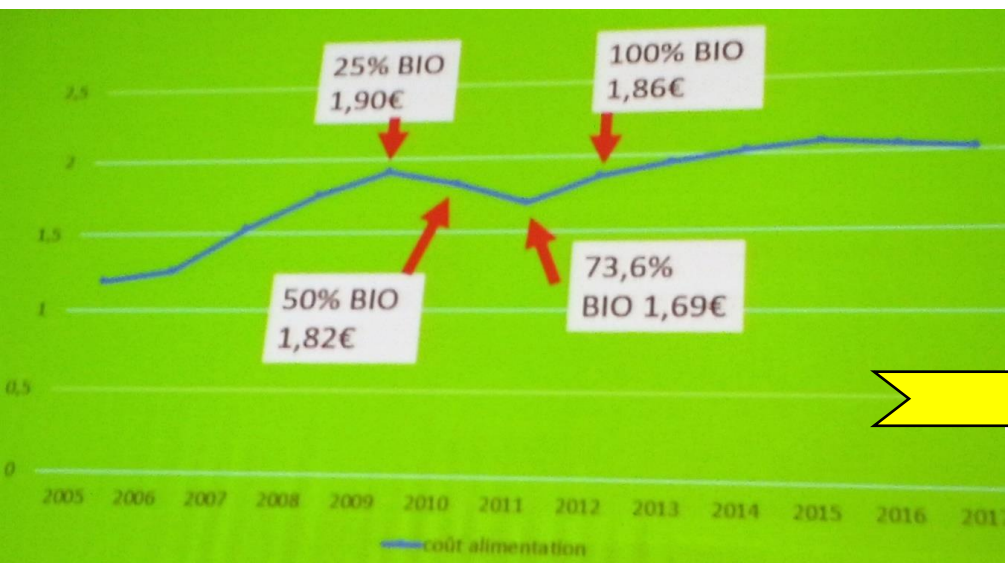
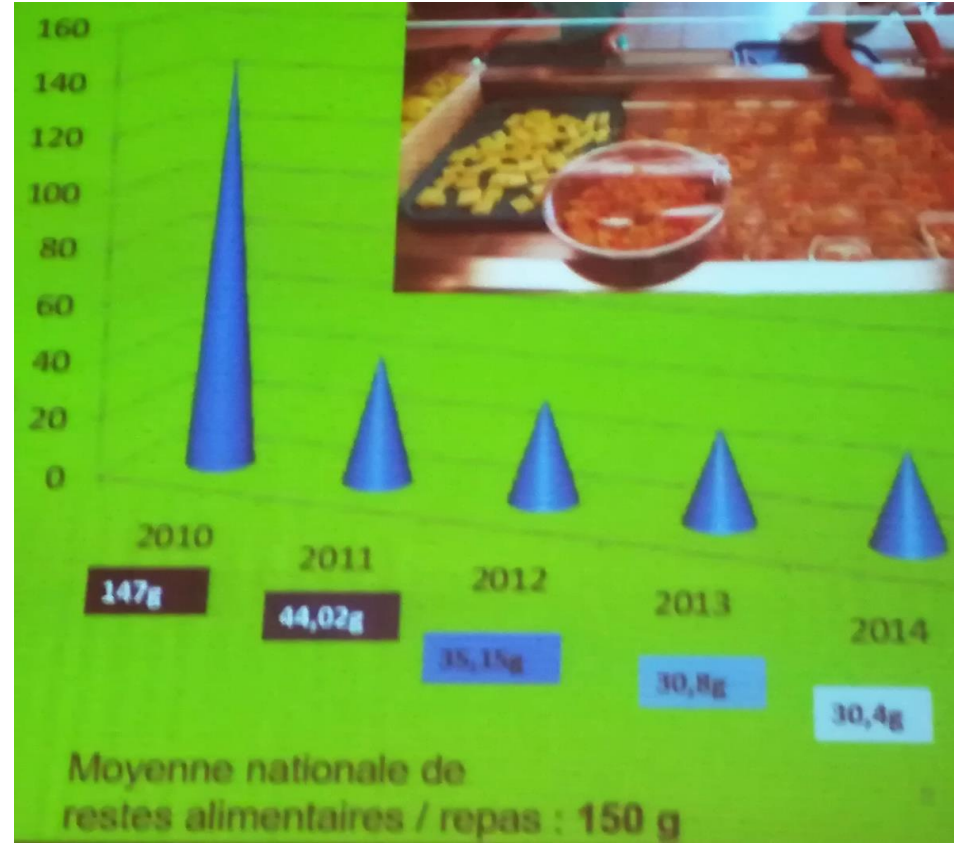
Mouans-Sartoux (Fr.)

<http://mead-mouans-sartoux.fr/>

- **Bio** alapanyagok fokozatos bevezetése
- **Kis és nagyadag** ételek (választhat, repetázhat)
- **Ételmaradékok gyűjtése** és mérése ételféleségenként
- **Gazdaság látogatások**

Eredmény

- 2008-től indult a program, amikor
- **50%-al csökkent az élelmiszerhulladék, 20%-al csökkentek a költségek (20 eurocent /étkezés).**
 - **70% helyi beszállító**
 - **2 napon vegetáriánus étel**
 - **0 % műanyag**

BOND / Spanyolország / Valencia

Iskolai konyhákat üzemeltető szociális vállalkozás (fenntartható iskolai közétkeztetési program - a környezeti, társadalmi és gazdasági minimumkövetelmények a „Gazdaság a közjó érdekében” modell alapján:

- friss, **helyi-közeli**,
- minél nagyobb arányban **bio**,
- tradicionális,
- fair trade termékek.
- Economy for the Common Good (**ECG**)

VALENCIA autonóm tartomány:

BOND Wp3.2 Jogi jogyakorlat gyűjtés Közétkeztetés – Valenciából, Spanyolországból

84/2018. rendelet az egészséges és fenntartható ételek reklámozásáról, beszerzéséről.

http://www.dogv.gva.es/portal/ficha_disposicion.jsp?L=1&sig=006177/2018
2014/23/ és 2014/24 EU irányelvekkel alátámasztja. (73 prb)

Minimum kötelező kritériumként meghatározzák, hogy a nyertes ajánlattévő szolgáltatónak

- **Friss szezonális** gyümölcsöt és zöldséget legalább **40%**-ban kell tartalmazzon a beszerzés.
- **Ökológiai** termékek a teljes beszerzés legalább **3%**-t kell tartalmazza
- Ki kell dolgozni a **diétás** betegek igényeihez igazított menüt.

2/2017 Szociális vállalkozás és a közös jólét gazdaságának előmozdítására vonatkozó rendelet Valenciában http://www.dogv.gva.es/datos/2017/02/06/pdf/2017_902.pdf

Spanyolországi 5/2011 és 31/2015 Szociális gazdaság törvény

<https://www.boe.es/buscar/pdf/2011/BOE-A-2011-5708-consolidado.pdf>

<https://www.boe.es/boe/dias/2015/09/10/pdfs/BOE-A-2015-9735.pdf>

BOND Wp3.2 Jogi jogyakorlat gyűjtés Közétkeztetés – Olaszország

2015. évben született meg a **szociális mezőgazdaságra** (social agriculture / farming) vonatkozó törvény.

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2015/09/8/15G00155/sg>

Szociális mezőgazdasági (social agriculture / farming) tevékenységet a **magánszemély** gazdák (individual farmers), illetve **mezőgazdasági társas vállalkozások**, valamint **szociális szövetkezetek** folytathatnak.

A szociális mezőgazdaságot végzők előnyt élveznek az iskolai és kórházi közétkeztetési pályázatokon, bizonyos termőföldek esetében elővásárlási és előbérleti joguk van

Magyarország

- **52/2010 FVM** rendelet „kistermelői rendelet”
- **2015. évi CXLIII. törvény a közbeszerzésekről**
111. § KIVÉTELEK: az uniós értékhatárt el nem érő
f) a hideg élelmiszer és főzési alapanyag, friss, illetve feldolgozott zöldség és gyümölcs, tej és tejtermék, gabonafélék, kenyér és pékáru, méz, tojás, kertészeti növény beszerzés;
- **37/2014. (IV. 30.) EMMI** rendelet

Jó gyakorlatok

Főzőiskola

Közétkeztetési rendelet/helyi kis termék-előállítók, kistermelők

Rendelet	Megjegyzés...
Állati eredetű fehérjeforrást minden főétkezésnek, bölcsődei, mini bölcsődei étkeztetés esetén az egyik kísétkezésnek is tartalmaznia kell.	Hüvelyesek... FR: 2 napon vegetáriánus étel (vallási, ideológiai , reformtáplálkozási szempontok)
számított energia-, zsír-, telített zsírsav-, fehérje-, szénhidrát-, cukortartalmát, (tápanyagtartalom)	?
az egész napos étkeztetés, a bölcsődei, mini bölcsődei étkeztetés és a napi háromszori étkezés szolgáltatása esetén tej, illetve tejtermék naponta kell biztosítani (napi 3x étkezés esetén 3 liter tej/1 fő vagy ennek megfelelő mennyiségű kalciumtartalmú tejtermék /10 étkezési nap)	Ca - Köles....
3 év feletti korcsoport részére 2,8 % vagy ez alatti zsírtartalmú tej	Ausztria „ Ami a tehénből kijön ”

Rendelet	Probléma
<p>Cukor STOP Édesítőszer ételkészítéshez - a diétás étkezést igénylő szénhidrátanyagcsere-zavarban szenvedők kivételével - nem használható.</p>	<p>Édesítőszeres kész gyümölcsle, édesség</p>
<p>Só STOP (sótartalmú ételport, sótartalmú leveskockát, sótartalmú ételízesítő krémeket, pasztákat állományjavításon vagy ételízesítésen kívüli célra,</p>	<p>Egyéb ízfokozóval előállított ételport nem tilt (1-6 éves korcsoport számára tiltja csak meg az adalékanyagokat)</p>
<p>Zsír STOP 30%-nál magasabb zsírtartalmú húst 1-3 éves és a 4-6 éves korcsoportok számára nem engedi a sertés- és baromfiszírt</p>	<p>Margarin, olaj...</p>
	<p>Ha nem lehet gyümölcsízt felhasználni, attól még lehet gyümölcsízes buktát beszállítani</p>

Elvárás (ok)	Következmény
<p>Rendszeres, kockázat nélküli menyiségi és minőségi alapanyag beszállítás szükséges, - dokumentáció...(mi van ha nincs répa)</p>	<p>Kevesebb kockázatot jelent: egy számla, egy felelős, - Így egy/keves szerződő (beszállító) fél , inkább kereskedő van.</p>
<p>Árérzékenység, (termék ára, és alacsony bér, vagy támogatott munkavállaló)</p>	<p>Olcsóbb termék, és szolgáltatás Félkész /késztermékek beszerzés. Kevesebb foglalkoztatott, Centralizált szolgáltatás - melegítőkonyhák Foglalkoztatás: anyagi, szakmai) ösztönzők (életpálya modell, képzés) hiányzik Magas ÁFA (18; 27%) a helyi élelmiszerekre, KÖZÉTKEZTETÉSRE</p>
<p>Fix piac, kevés marketing igény</p>	<p>függőségi /érdekeltségi kapcsolatok</p>

Közétkeztetési kisokos (2012 Védegylet)

https://www.kisleptek.hu/kozetkeztetesi_kisokos_ujra/

Helyi, minőségi termékek
a közétkeztetésben

– közbeszerzési kisokos –

PIAC = Nagyváros

Nemzeti értékhatár felett

HELYI? Agroökológia?

1. Mikor kell közbeszerzési eljárást alkalmazni a szerződés megkötéséhez?.

1.1. a közbeszerzés alkalmazási köre

1.2. Ajánlatkérők

1.3. A közbeszerzés tárgyai.

1.4. Közbeszerzési értékhatárok

1.5. Becsült érték meghatározása.

1.6. Egybeszámítási kötelezettség árubeszerzés és szolgáltatás megrendelés esetén

2.1. Mentesség a közbeszerzési kötelezettség alól értéktől függetlenül.

2.2. Mentesség a közbeszerzési kötelezettség alól az uniós értékhatárig.

2.3. Mentesség az uniós eljárásrend alkalmazása alól.

3. A közbeszerzési eljárások fajtái.

3.1. Közbeszerzési eljárások

3.2. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint.

3.3. A közbeszerzési eljárások

3.4. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.5. A közbeszerzési eljárások

3.6. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.7. A közbeszerzési eljárások

3.8. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.9. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.10. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.11. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.12. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.13. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.14. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.15. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.16. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.17. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.18. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.19. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.20. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.21. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.22. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.23. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.24. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

3.25. A közbeszerzési eljárások joghatósága eljárási rendek szerint. Hogyan érhetjük el, hogy helyi, minőségi élelmiszer

6.5. A közös ajánlattétel és a közös ajánlattevők felelőssége.

6.6. Ajánlati biztosíték igazolása.

Melléklet: Közbeszerzési értékhatárok a 2012. évben.

VÉDEGYULET

Swiss Contribution

VÁLT

Közétkeztetés / kistermelők

40 km + Megye + Budapest

Ha egy kistermelői termékét a **szövetkezet** (vagy más kereskedelmi egység) megvásárolja, akkor már csak végfogyasztónak értékesíthető a kistermelő terméke, közétkeztetőnek nem.

Közös Értékesítési Pont?

Felelősség vállalás? (minőség, mennyiség)

Piac = nagyváros (mennyiség, vásárlóerő) = Közbeszerzés nemzeti értékhatár felett.... (Egybeszámítás?)

Étkezési kultúra / 3 óra melegétel/ 8*30 (15) gyerek / 3* 15-20 perces szünet = 5-10 perc étkezésre. Gazda MESÉL = ÁLOM....

Iskolakert – oktatókonyha – ÉTEL /közétkeztetés?

SZOCIÁLIS VÁLLALKOZÁSOK – KISTERMELŐK együttműködése?

www.bondproject.eu

Az európai mezőgazdasági szektor szervezetei és hálózatai magasabb szintű együttműködésének szervezése

12 EURÓPAI ORSZÁG 16 PARTNERSZERVEZETÉNEK PROJEKTJE, MELYET AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG COVENTRY EGYETEME VEZET. A PROJEKTET AZ EU HORIZON 2020 PROGRAMJA FINANSZÍROZZA.

Magyar Nemzeti workshop / Szociális gazdaság, agrárium

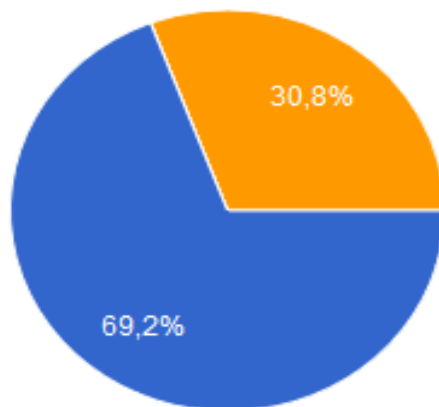
Szakmai műhelymunka megállapításai

1) Ösztönző jogi környezet

Érdeemes megvizsgálni egy Szociális gazdaság jogszabály kidolgozásának lehetőségét

13 válasz

* Schwarcz Gy.; Major Á., Szabadkai A., NSKI (2018) EFOP-1.12.1-17-2017-00003 Makroregionális kutatások a Kárpát-medencében a közösségfejlesztés és társadalmi felelősségvállalás megerősítése érdekében. „A szociális gazdaság jogi környezetének vizsgálata a Kárpát-medence országaiban

- Szükség van ilyen jogszabályra
- Nincs szükség ilyen jogszabályra
- Egyetértek azzal, hogy érdemes a lehetőséget megvizsgálni
- nem tudom megítélni

Spanyolország /Valencia - 2/2017 Szociális vállalkozás és a közös jólét gazdaságának előmozdítására vonatkozó rendelet

***Szlovákiában (,112/2018),**

***Romániában (219/2015),**

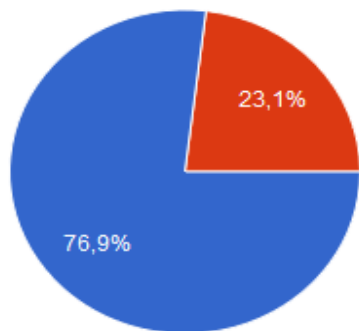
Szlovéniában (20/11)

Olaszországban 141/2015

Objektív azonosíthatóság, nyilvántartás

Szükséges egy a pozitív társadalmi hatás kimutatását biztosító módszertan kidolgozása

13 válasz

- Szükséges
- Szükséges Intézményi / jogalkotói szinten egy ilyen módszertan
- nem szükséges
- nem tudom megítélni

Érdemes kidolgozni a szűkebb értelemben vett társadalmi vállalkozások részére egy kötelező nyilvántartásba vételi rendszert. (segíti az azonosíthatóságot, statisztikai elemzést, nyomonkövetést, célzott rugalmas szabályozást, támogatásokat) .

13 válasz

**OBJEKTÍV ODAÍTÉLÉSI
SZEMPONT**

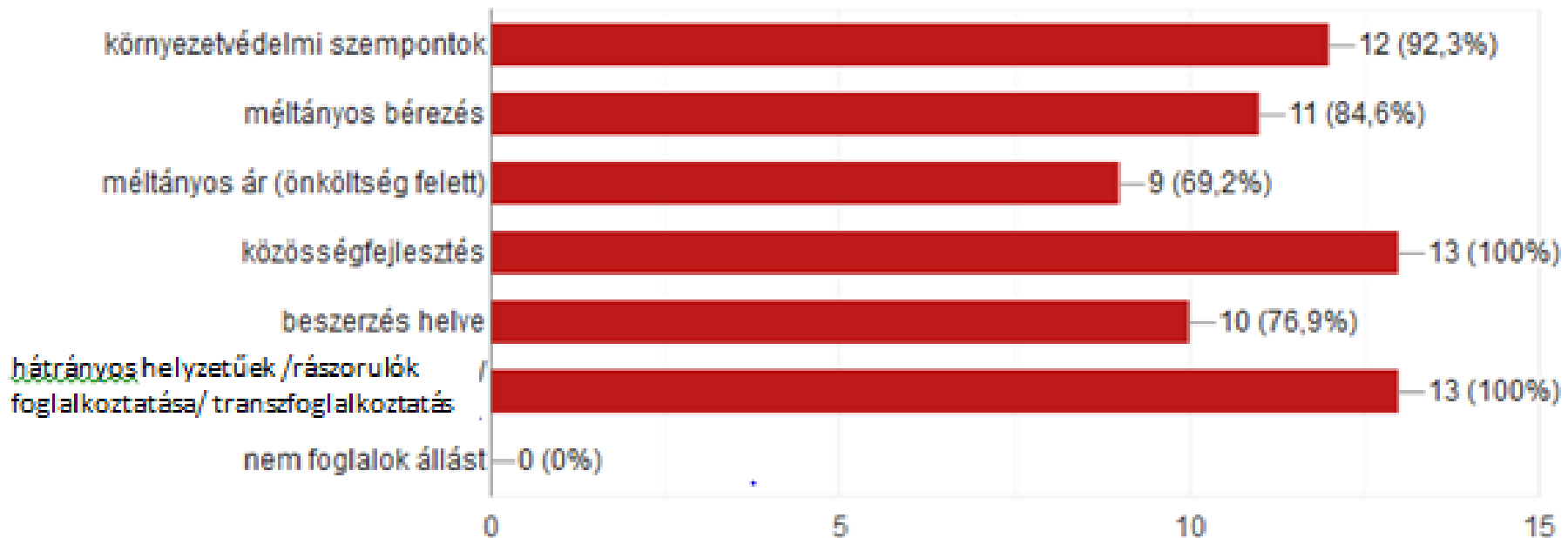

- Egyetértek
- Nincs erre szükség
- nem tudom megítélni

Társadalmi hatásmérés

Érdeemes megvizsgálni, hogy a pozitív társadalmi hatásmérésben kapjon-e helyet (hogyan) az alábbi szempont:

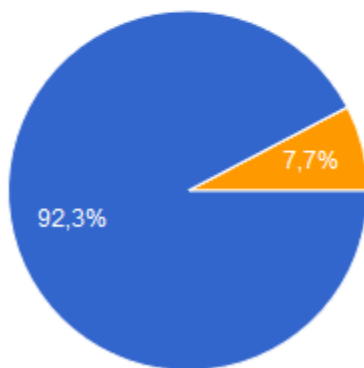
13 válasz

Ösztönző adó és járulékok szabályok

Szükséges megvizsgálni a pozitív társadalmi hatás magas szintjét elérő (objektív meghatározás alapján) vállalkozások (közösségi vállalkozás és szociális vállalkozás, szociális farm szolgáltató...) számára jövedelem, nyereség és egyéb adó-, és járulékkedvezmények lehetőségét (Foglalkoztatást és munkavégzést terhelő adók és járulékok, helyi adó...)

13 válasz

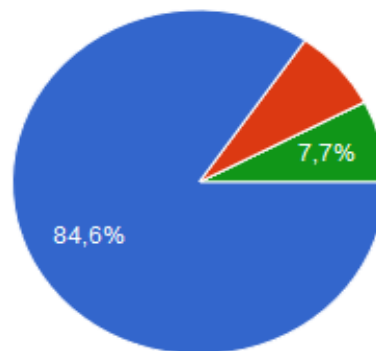

- Szükséges megvizsgálni
- nincs szükség ilyen kedvezményekre
- nem tudom megítélni

Érdemes megvizsgálni a társadalmi vállalkozások esetében egy esetleges ÁFA kedvezmény lehetőségét. (lásd szlovákiai példa)

13 válasz

Szlovákiában 2019. január 1-től a bejegyzett szociális vállalkozások csökkentett, 10%-os áfa-kulccsal értékesíthetnek.

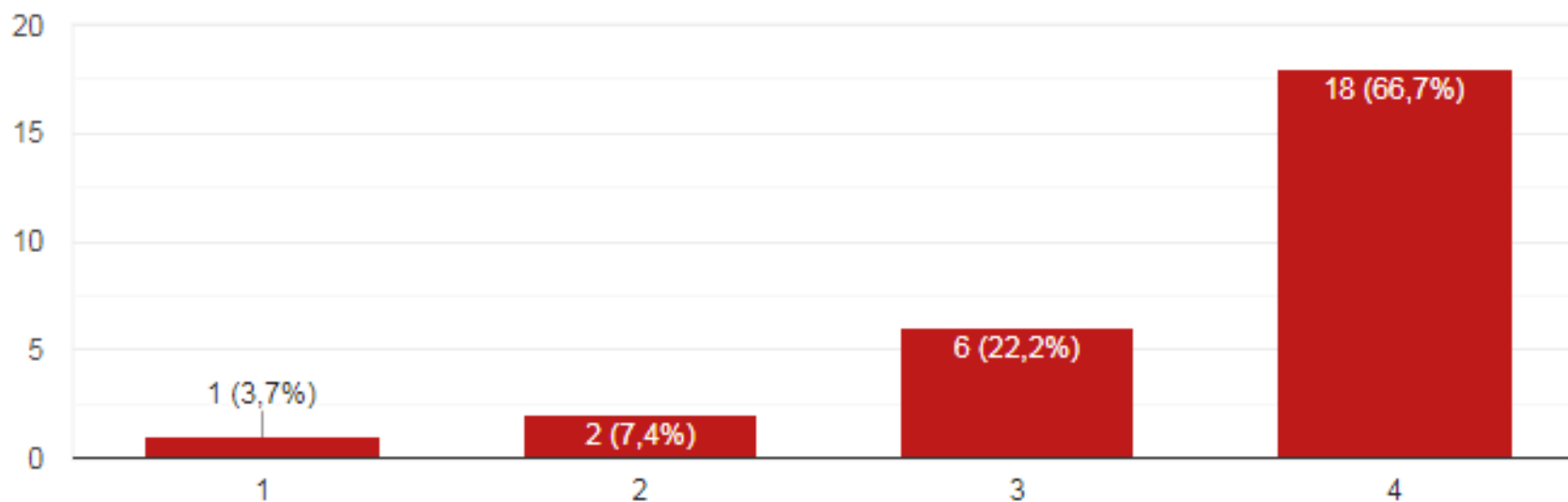

- Érdemes a lehetőséget megvizsgálni
- Nem értek egyet egy ilyen kedvezmény kialakításával
- Érdemes a lehetőséget megvizsgálni, ha azt a magánszemélyek így ilyen hatást elérő gazdálkodók is élvezhetnének
- nem tudom megítélni

Szakjogi akadályok

Fontos lenne segítő szabályozás az alábbi témában 5) Rugalmas szakjogi szabályok (higiénia, munkajog, stb...)

27 válasz

Javaslatok (BOND WP 3.2)

- A kistermelők piacra jutása sokszor a **rövid ellátási láncok** által valósítható meg sikeresen, azonban azok részletszabályozása még nem kiforrott a legtöbb tagállamban. Ezért az európai jó gyakorlatokat figyelembe vevő, az **innovatív értékesítési formákat elősegítő szabályozásra van szükség.**
- Javasoljuk az **Európai Unió Bizottságában**, vagy háttérintézményeiben (KFI, EIP AGRI munkacsoportok) külön **munkacsoport létrehozását a marginális, kézműves, diverz termékekhez kapcsolódó jogszabályok integrált kezelésére, szakmai képviseletére, útmutatások nyújtására.**
- **Európai Uniós és az arra épülő nemzeti útmutatók és jó gyakorlat példák** készüljenek (EIP AGRI és ENRD hálózaton keresztül publikálva), amelyek **megkönnyítik a tagállami jogalkotást és hatósági jogalkalmazását:**
 - a **Higiéniai Rendeletcsomagban található rugalmassági higiéniai szabályok egy útmutatóban** való összegyűjtése, amely bátorítja a hatóságokat, hogy ennek megfelelően segítsék elő ennek alkalmazását;
 - **útmutató közös feldolgozó kisüzemek, mobil feldolgozó és -vágóhíd kialakítására** és működtetésére a könnyített higiéniai és adminisztratív feltételek alkalmazásával;
 - **környezeti és társadalmi szempontokat** magába foglaló **közétkeztetési beszerzési és szolgáltatás útmutató; (HELYI)**
- **KAP reformok**, többek között: A 2014-2020-as **Vidékfejlesztési Programban** **“csoportos támogatási forma”** lehetővé tétele a **REL szereplők és kistermelők, szociális vállalkozások számára**

Köszönjük!

www.kisleptek.hu

kisleptek@gmail.com

